

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019414	IES A Basella	Vilanova de Arousa	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Proxecto competencial	1º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	7
4.2. Materiais e recursos didácticos	7
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	8
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	8
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	9
6. Medidas de atención á diversidade	9
7.1. Concreción dos elementos transversais	10
7.2. Actividades complementarias	10
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	11
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	11
9. Outros apartados	12

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Proxecto Competencial do 1º curso da ESO, ten como referencia o Decreto 156/2022 do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación tívose como referencia un currículo que ten como obxectivo o desenvolvemento das competencias transversais mediante a realización de proxectos significativos para o alumnado e a resolución colaborativa de problemas, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade e que se configurará neste curso como un proxecto interdisciplinar en colaboración con distintos axentes sociais.

Para facilitar a concreción curricular desta materia establécense tres bloques. No primeiro bloque, o propósito é que o alumnado adquiera as competencias necesarias para prever un plan de traballo de cara á realización de proxectos ou a resolución de problemas.

No segundo bloque, unha vez previsto o plan de traballo, o alumnado terá que mobilizar conxuntamente as competencias transversais e os seus coñecementos para, segundo as pautas establecidas, resolver os problemas ou executar os proxectos planificados.

No terceiro bloque, abordárase a presentación do proxecto competencial por parte do alumnado e, para reforzar a presenza da comunicación nas aulas, máis que a simple exposición do traballado buscarase tamén a presentación dun discurso (exposición, dicción, explicación, etc.). Tamén se traballarán aspectos relacionados co emprego de soportes audiovisuais e informáticos como apoio, non só neste terceiro bloque, onde serán máis "visibles", senón tamén nos outros dous (para recabar información, tratala, obter porcentaxes, etc.).

Desta maneira, a través da realización de proxectos significativos e da resolución colaborativa de problemas, orientase o alumnado para comprender a realidade social, resolver conflitos de forma reflexiva, dialogar para mellorar, respectar os valores universais, crear un sistema de valores propios e participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática.

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se ía implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e as do seu entorno, xa que serán a base sobre a cal imos traballar.

O alumnado do IES A Basella de Vilanova de Arousa vive na súa maioría nun medio rural-mariñeiro ou semi-urbano e pertence maioritariamente á clase media ou media-baixa que, segundo especifica o PEC do Centro, nunha boa porcentaxe amosa unha actitude positiva cara aos estudos, mais só un 60% (aproximadamente) está motivado para estudar. Se a estes datos lles engadimos que o 35% non pensa continuar os seus estudos despois da ESO, podemos deducir que o profesorado deberá prestar especial atención á motivación do alumnado e a despertar o seu interese para que aproveiten a materia convenientemente e saiban exportar os coñecementos e, sobre todo, as competencias adquiridas nesta materia a todas as demais.

Por outro lado, a temática do Proxecto Documental Integrado de centro este curso será "Cidades e comunidades sostibles", polo que se animará ao alumnado a traballar temas relacionados con este tema. Así mesmo, teremos en conta a continua perda de galegofalantes entre o estudantado do centro, e intentaremos contribuír cos proxectos elaborados polo alumnado á normalización da lingua propia.

Finalmente, tamén se tivo en conta na elaboración da presente programación o grupo de alumnado ao que vai dirixida (1º de ESO), o número de alumnos/as por curso (1º ESO A, 11 alumnos e alumnas e 1º de ESO B, 4) e os datos recabados de cursos anteriores e da preavaliación para adaptar metodoloxías, contidos, etc.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Deseñar un plan de traballo para a realización dun proxecto ou a resolución dun problema a través da definición de obxectivos e das accións para acadalos, tendo en conta as necesidades da contorna.	1-2-5	2-3	1	1-2-3-4	1-3-4-5	2-3	1-2-3	1-2
OBX2 - Desenvolver o proxecto segundo a planificación prevista mobilizando conxuntamente as competencias transversais que se requiran.	1-2-3-5	1-2-3	1-3-5	1-2-3-4	1-3-4-5	2-3	3	1-2
OBX3 - Presentar os resultados asociados ao proxecto competencial empregando dun xeito respectuoso estratexias e ferramentas de comunicación adecuadas cunha linguaxe verbal e corporal positiva, control das emocións negativas e, de ser o caso, co uso de recursos informáticos e audiovisuais.	1-2-5	1-2-3	3-4	2-3-4	1-3-4-5	3		1-2-3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O noso proxecto: arrancamos?	1. Organización dos grupos cooperativos. Actividades de cohesión, distribución de roles e formación de grupos estables. 2. Nós eliximos. Elección da temática do proxecto. Como relacionar a temática do PDI de centro "Cidades e comunidades sostibles" cos nosos proxectos? 3. Organización do plan de traballo. Que necesitamos? Como nos organizamos?	33	11	X		
2	Investigando. Que sabemos da sostitibilidade?	1. A realidade do noso concello e comarca. 2. Extracción de datos e traballo cos mesmos. Busca de información na rede e "en vivo". Entrevistas e recollida de datos. 3. Identificación de puntos fortes, puntos débiles, oportunidades e ameazas. Analizamos a información de xeito crítico.	33	12		X	
3	O noso proxecto: "Facemos de Vilanova unha vila sostible"	1. Elaboración do produto final de cada grupo: podcast, radio escolar, vídeo, presentacións, entrevistas...	34	12			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	O noso proxecto: "Facemos de Vilanova unha vila sostible"	2. Presentación do traballo elaborado na aula-clase. A linguaxe verbal e non verbal. 3. Presentación e difusión do proxecto na comunidade educativa.	34	12			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O noso proxecto: arrancamos?	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a importancia da temática do proxecto que se pretende abordar.	Recoñecer a importancia de vivir nunha vila segura, inclusiva, resiliente e sostible.	TI	100
CA1.2 - Identificar e determinar os recursos e materiais necesarios para a realización do proxecto.	Seleccionar recursos e materiais para a realización do proxecto.		
CA1.3 - Identificar, seleccionar e analizar a información que se precisa.	Identificar, seleccionar e analizar a información necesaria para a realización do proxecto.		
CA1.4 - Realizar a secuencia e a temporalización das actuacións necesarias para a execución do proxecto.	Temporalizar as distintas fases do proxecto.		
CA1.5 - Prever as incidencias que se poidan producir no desenvolvemento das actuacións do proxecto e propoñer posibles solucións a estas.	Prever posibles incidencias que poidan xurdir.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procura e selección de información relacionada cos proxectos. - Planificación: secuenciación e temporalización.

UD	Título da UD	Duración
2	Investigando. Que sabemos da sostibilidade?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Executar as actuacións asociadas coa secuencia e a temporalización prevista.	Executar as actuacións planificadas en tempo.	TI	100
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplicar os coñecementos axeitados.		
CA2.3 - Empregar, de ser o caso, os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións.	Empregar recursos e materiais necesarios.		
CA2.4 - Resolver, dentro do seu nivel de autonomía, ou comunicar as incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.	Resolver ou comunicar as incidencias xurdidas.		
CA2.5 - Valorar os resultados logrados ao termo da execución do proxecto.	Valorar os resultados logrados.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Execución de proxectos: dinámicas e roles.

UD	Título da UD	Duración
3	O noso proxecto: "Facemos de Vilanova unha vila sostible"	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Presentar o proxecto realizado e, de ser o caso, os produtos finais obtidos.	Presentar o produto final na aula.	TI	100
CA3.2 - Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade, para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade.		
CA3.3 - Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica axeitadas.		
CA3.4 - Potenciar as emocións positivas na exposición e controlar, de ser o caso, a conduta asociada ás emocións negativas.	Potenciar as emocións positivas na exposición.		
CA3.5 - Empregar recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos como apoio na presentación do proxecto.	Empregar recursos dixitais na presentación do proxecto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Presentación de proxectos: a expresión verbal e corporal; control das emocións e da conduta.
- Uso de recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos de apoio á comunicación para a presentación do proxecto.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Ao longo de todo o curso levarase a cabo o seguinte proxecto: "Facemos de Vilanova unha vila sostible" que se insire dentro da temática do PDI de centro "Cidades e comunidades sostibles".

Antes de comezar cada unidade, apartado e trimestre, trataranse de pescudar na aula os coñecementos previos do alumnado, para relacionalos progresivamente cos novos contidos que se impartan, só así se poderá conseguir unha aprendizaxe significativa e construtiva na que os novos coñecementos e o proceso de aprendizaxe estean relacionados co desenvolvemento psicolóxico, o ritmo evolutivo e as capacidades e contidos adquiridos previamente polas alumnas e alumnos.

Para realizar o proxecto, o alumnado estará organizado en grupos de traballo cooperativo nos cales cada alumno e alumna deberá desempeñar un rol individual que irá rotando ao longo do curso (coordinador, secretario, portavoz...), de xeito que todos desempeñarán nun momento ou outro os distintos roles. Ao mesmo tempo, cada un asumirá unha serie de tarefas, que eles mesmo aprenderán de xeito progresivo a xestionar, dentro do desenvolvemento da parte do proxecto que lle corresponda a cada equipo e que integrarán o resultado final do proxecto. Búscase conseguir que aprendan a traballar e cooperar no grupo e a asumir as súas propias responsabilidades ao tempo que toman conciencia das problemáticas da vida en sociedade enfrontándose a ela desde un punto de vista crítico, asumindo responsabilidades e buscando solucións.

Ao partir o proxecto dun contexto e unha situación real e próxima (a diversidade no seu propio centro), preténdese axudar a que o alumnado o asuma como propio favorecendo a conexión co traballo realizado.

O traballo en grupo colaborativo flexible permitirá asumir e ter en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado, así como a axuda e cooperación entre eles mesmos. Este último aspecto axudará tamén a crear un clima de confianza e seguridade do alumnado dentro do seu propio grupo e reforzará a súa autoestima. Traballarase de xeito especial no primeiro trimestre diferentes estruturas de cohesión de grupo.

O profesor supervisará o desenvolvemento de todo o proxecto, pero deixará que sexa o propio alumnado quen tome decisións, as asuma e as leve a cabo dentro de cada equipo. Tamén velará especialmente porque se faga de xeito responsable e crítico a partir da colaboración, diálogo, axuda mutua e interacción entre o alumnado antes de tomar calquera decisión.

Contribuirase á alfabetización informacional e dixital, tanto na busca e selección de información (1º e 2º trimestre), como na presentación final do traballo elaborado (3º trimestre). O profesorado iniciaraos no coñecemento de distintas ferramentas (drive, presentacións de diapositivas en distintos soportes, formularios, enquisas, canva, buscas selectivas, podcasts, gravación con croma, radio escolar...), contribuído así á alfabetización informacional e dixital do alumnado, de xeito que coñezan e aprendan a manipular ferramentas que poidan utilizar noutras materias e en cursos posteriores dunha forma ética, reflexiva e práctica.

Por último, farase especial énfase na atención á diversidade do alumnado (xa desde o inicio na propia configuración dos grupos cooperativos), na prevención das dificultades de aprendizaxe (potenciarase que sexa dentro do propio grupo onde se solventen entre eles mesmo moitas delas, pero sempre coa supervisión do profesorado) e poñeranse en práctica todos aqueles mecanismos de reforzo que sexan precisos tan pronto se detecten esas dificultades.

Neste proxecto trabállanse as todas as competencias clave contribuíndo interdisciplinariamente a todas as áreas (xa que se dotará ao alumnado de ferramentas que poderán utilizar en todas elas).

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Ordenador (Proxecto E-Dixgal).

Caderno.

- O espazo habitual no que se desenvolverán as clases será unha aula equipada cun encerado dixital e outro tradicional, dispoñendo o alumnado de pupitres individuais, o que facilitará os necesarios cambios na súa distribución para o traballo grupal.

- Utilizaranse novas tecnoloxías: na ESO cada alumno terá o seu portátil, que utilizará como unha ferramenta máis de traballo e usarase internet como unha fonte máis de aprendizaxe.

- Potenciarase a utilización da aula virtual do IES e de Edixgal, xunto con todas aquelas outras plataformas que sexan necesarias en función das distintas necesidades (p. e. drive).

- Todos os recursos do Centro, e mesmo todo o seu entorno, son aproveitables como posible material que nos facilite o coñecemento dos aspectos máis diversos; o concepto de material escolar será, pois, o máis aberto, flexible e variado posible (biblioteca, radio escolar, gravadoras-móviles para entrevistas...).

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio de curso, nas primeiras sesións, realizarase unha proba inicial baseada en competencias clave. O seu obxectivo é obter información sobre distintos aspectos do alumnado, tales como posibles dificultades de aprendizaxe ou capacidades por riba da media do grupo. Esta información, xunto coa obtida na preavaliación e as recomendacións do Departamento de Orientación, servirá para programar as adaptacións precisas, así como as actividades de reforzo e ampliación no caso de ser necesarias.

Tamén se tomará nota, especialmente polo tipo de materia da que se trata, do comportamento e interaccións entre o alumnado (a través de distintas actividades e xogos cooperativos e de roles) durante, cando menos, o primeiro mes. Estes datos serán a base sobre a que se organizarán despois os grupos de aprendizaxe e traballo cooperativo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	33	33	34	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes:

Con respecto aos contidos e obxectivos conseguidos:

- PRIMEIRA AVALIACIÓN: Presentación de dossier informativo coa recompilación da información solicitada. Instrumento: táboa de indicadores.
- SEGUNDA AVALIACIÓN: Entrega do dossier de traballo coa procura de información solicitada. Instrumento: táboa de indicadores.
- TERCEIRA AVALIACIÓN: Presentación e exposición do proxecto. Instrumento: táboa de indicadores.

Con respecto ao traballo en equipo colaborativo-cooperativo:

- NAS TRES AVALIACIÓNS: Avaliarse o desempeño das tarefas individuais, o rol a desempeñar dentro do equipo e a actitude.

Instrumento: táboa de indicacores.

Con respecto ao uso de TICs e outras ferramentas:

- NAS TRES AVALIACIÓNS: avaliarase o coñecemento e uso de diferentes instrumentos de forma ética e crítica.
Instrumento: táboa de indicadores.

A cualificación en cada AVALIACIÓN será a suma de todas as partes.

A cualificación FINAL DE XUÑO obterase da seguinte maneira:

1. No caso de que o alumno/a teña aprobadas as tres avaliacións, farase a media ponderada das notas obtidas en cada unha destas.
2. No caso de ter algún trimestre suspenso, terá que recuperar aquela/s parte/s suspensas facendo entrega de todo o material que ten pendente de entregar e que non realizou.

Criterios de recuperación:

Ao tratarse dun traballo grupal e por proxectos, os criterios de recuperacións serán dobres:

1. No caso de que o alumnado non realice as tarefas que ten asignadas no seu grupo, terá que facer a súa parte de traballo e entregala nunha data fixada polo profesor que será sempre a comezos do seguinte trimestre para poder recuperar o trimestre anterior. A nota dese traballo será a nota de recuperación (aplicarase táboa de indicacores).
2. No caso de que o suspenso nun trimestre se deba ao comportamento, actitude ou falta de cooperación dentro do grupo, recuperará ese trimestre cando o seu comportamento e compromiso mellore nos sucesivos trimestres (aplicarase táboa de indicadores).

Se, chegados a xuño, un alumno/a ten algún trimestre suspenso, terá que recuperar a/as parte/s suspensas cun traballo sobre esa parte/s que ten suspensas.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Non aplica.

6. Medidas de atención á diversidade

Para o alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo serán deseñadas actividades de xeito específico de modo que se facilite o desempeño do seu rol no proxecto.

Do mesmo modo, prestaráselle unha maior atención na aula e nas actividades fóra da aula, estando pendentes en todo momento do seu desempeño, así como da consecución das súas tarefas individuais. Todo isto sen prexuízo de que a medida que avance o curso poida detectarse a necesidade deste tipo de actividades individualizadas noutros alumnos/as establecéndose, de ser o caso, os necesarios reforzos educativos.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras que, en todo caso, supoñan un maior desafío na busca de información, así como na interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X
ET.2 - Expresión Oral e Escrita	X	X	X
ET.3 - Comunicación Audiovisual	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X

Observacións:

No deseño de actividades á hora de traballar en grupo:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Presentación a final de curso na PRESENTACIÓN DO PDI de centro.	Presentación do proxecto na recta final de curso, previsiblemente en xuño, cando se presente diante de toda a comunidade educativa (alumnado, pais/nais, etc.) o PDI de centro.			X
Gravación e difusión de podcast e vídeos. Radio escolar.	Difusión informativa do proxecto nas redes sociais do IES. Ao longo de todo o curso.	X	X	

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saída para "analizar a nosa contorna".	Saídas para analizar e valorar o aprendido no mundo real.	X	X	
Colaboración coa revista do IES.	Posibles colaboracións coa revista do IES, se a houber este curso. 2º e 3º trimestres.		X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Metodoloxía empregada
Participación activa de todo o alumnado.
Utilización de distintas estratexias metodolóxicas en función das unidades didácticas.
Utilización dos distintos instrumentos de avaliación.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Adecuación á temporalización das unidades didácticas.
Medidas de atención á diversidade
Toma de medidas de atención á diversidade para atender ao alumnado con NEAE no deseño das actividades.
Eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.
Clima de traballo na aula
Adecuación do nivel de dificultade ás necesidades do alumnado.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Apoio e implicación por parte das familias no traballo do alumnado.

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das metodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A principal referencia da que se disporá para este procedemento de seguimento e autoavaliación será a temporalización definida ao inicio do curso, debéndose analizar de xeito periódico se o programado se corresponde coas necesidades do alumnado, de modo que o desenvolvemento das unidades didácticas siga o calendario previsto. O documento elaborado para levar este seguimento constituirase como un caderno de traballo na aula. Neste caderno do profesor, reflectirase o desenvolvemento efectivo das sesións, facendo fincapé no aproveitamento destas e dos recursos dispoñibles.

9. Outros apartados